DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa 15 lipca 1953 r. **Nr 10** **Poz. 110—117**

T R E Ś Ć :

110.
ZARZĄDZENIE Nr 130 MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 11 czerwca 1953 r.

w sprawie określenia organów właściwych do kierowania ruchem wynalazczości pracowniczej, przyjmowania zgłoszeń pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień w centralnych zarządach, w nadzorowanych przez nie przedsiębiorstwach i w instytutach naukowo-badawczych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli oraz trybu postępowania tych organów.

(L. dz. D.VII/5/4054/53)

W zarządzeniu Nr 70 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 19 kwietnia 1952 w sprawie określenia organów właściwych do kierowania ruchem wynalazczości pracowniczej, przyjmowania zgłoszeń pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień w centralnych zarządach, w nadzorowanych przez nie przedsiębiorstwach i instytutach naukowo-badawczych, podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli oraz trybu postępowania tych organów (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 8, poz. 83) — wprowadza się zmiany następujące:

§ 1. Przepisy §§ 2 lit. a, 3 ust. 1, 4 ust. 2, 11 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

1. § 2 lit. a — „zarządy budowlane oraz równorzędne jednostki, wchodzące w skład zjednoczeń budownictwa miejskiego i wojskowego”.
2. § 3 ust. 1 — „Dyrektorzy centralnych zarządów z wyjątkiem Centralnego Zarządu Budowy Miast i Osiedli „ZOR”, Centralnego Zarządu Zaopatrzenia Budownictwa Miejskiego, Centralnego Zarządu Transportu Budownictwa Miejskiego, Centralnego Zarządu Szkolenia Zawodowego Budownictwa Miejskiego i Zarządu Zaopatrzenia Robotniczego Budownictwa Miejskiego w ciągu 30 dni od daty wejścia w życie zarządzenia, polecą zorganizowanie w podległych im przedsiębiorstwach oraz centralnym zarządzie odpowiednich komórek wynalazczości, a mianowicie”:
3. § 4 ust. 2 — „Projekty zgłaszane przez pracowników centrali Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli — Centralnego Zarządu Zaopatrzenia Budownictwa Miejskiego, Centralnego Zarządu Transportu Budownictwa Miejskiego, Centralnego Zarządu Szkolenia Zawodowego Budownictwa Miejskiego i Zarządu Zaopatrzenia Robotniczego Budownictwa Miejskiego, powinny być kierowane do Departamentu Techniki, który nada im właściwy bieg”.
4. § 11 ust. 2 — „Po wciągnięciu zgłoszonego projektu do rejestru projektów — należy zgłoszenie zaopatrzyć w numer rejestracyjny, łamiąc litery Pr. oznaczające w skrócie projekt oraz numer kolejny projektu — przez dany rok. np. Pr.1/53”.
5. § 11 ust. 3 — „W przypadkach, w których występuje kilku twórców projektu — każdy z nich powinien być wciągnięty do rejestru projektów z tym, że nazwisko następnych współtwórców (poza nazwiskiem pierwszego) nie otrzymują żadnego numeru”.

§ 2. W § 11 ust. 1 skreśla się wyraz „alfabetycznie”.

§ 3. Przepis § 24 otrzymuje brzmienie następujące:

„1. Odwołania, o których mowa w § 57 przepisów zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz wnioski, zgłaszane w myśl §§ 10, 11, 13 i 31 lit. b przepisów uchwały — powinny być wciągnięte przez komórkę wynalazczości centralnego zarządu do rejestru odwołań i wniosków, prowadzonego odrębnie na każdy rok (wzór załącznik Nr 4).

„2. Przepisy ust. 2 i 3 § 11 mają odpowiednie zastosowanie”.

§ 4. Dotychczasowy przepis § 24 otrzymuje oznaczenie „§ 25”.

§ 5. W miejsce dotychczasowego wzoru załącznika Nr 3 wprowadza się nowy wzór o tym samym oznaczeniu. *)

§ 6. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister w.z **J. Żakowski**

* Załączniki Nr 1 i 2 pozostają bez zmian.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 130 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

REJESTR PROJEKTÓW RACJONALIZATORSKICH

Numer kolejny	Data		Rodzaj projektu (własny czy pośredni) zgłoszony indywidualnie, przez brygadę racjonalizatorską, przez zespół	Nazwa (temat projektu) usprawnienie Usp, udoskonalenie Ud, wynalazek W i czego dotyczy	Data rozpatrzenia projektu	Orzeczenie Komisji Wynalazczości dotyczące projektu: 1. przyjęto lub odrzucono 2. polecono: a) przeprowadzić próby b) zażądać opinii i t d.	Nazwisko (a) i imię (imiona) twórcy (ów) projektu	Data i kwota wypłaconego wynagrodzenia: a) wg § 32a b) wg § 32b	Przekazanie projektu do centralnego Zarządu w myśl §§ 10, 11, 13 i 31b Uchwały 291 i § 57 zarz. Przew PKPG	Uwagi
	złożenia projektu w komórce wynalazczości	odstąpienia projektu wg właściwości (§ 10)								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Załącznik Nr 4 do zarządzenia Nr 130 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

REJESTR ODWOŁAŃ I WNIOSKÓW

L.p.	Nazwisko(a) i imię(na) twórcy(ów) projektu	Nazwa projektu (usprawnienie Usp, udoskonalenie Ud, wynalazek W), i czego dotyczy	Nazwa jednostki która odwołanie (wniosek) przysłała	Data wpływu odwołania lub wniosku oraz liczba dziennika centralnego zarządu	Cel przysłania projektu (§§ 10, 11, 13 i 31 lit b. Uchwały 291 lub 57 zarz. Przew. PKPG z dn. 7.VII 1951 r.	Sposób załatwienia odwołania (wniosku) przez Centralną Komisję Wynalazczości	Data i Nr protokółu z posiedzenia Centralnej Komisji Wynalazczości	Data i Nr pisma powiadamiającego twórcę i jego zakład pracy o decyzji Centr. Komisji Wynalaz.	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

111.

ZARZĄDZENIE Nr 132

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 12 czerwca 1953 r.

w sprawie ustalania długości cykli produkcji budowlano-montażowej.

(L. dz. DVII 1/5400/53)

W celu usprawnienia planowania produkcji i kontroli terminowego wykonywania zadań rzeczowych w budownictwie miejskim i osiedlowym zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się instrukcję tymczasową w sprawie ustalenia długości cykli produkcji budowlano-montażowej, stanowiącą załącznik do zarządzenia.

2. Instrukcja tymczasowa obowiązuje służby planowania i kontroli produkcji centralnych zarządów budownictwa miejskiego oraz nadzorowanych przez te centralne zarządy przedsiębiorstw.

§ 2. Zarządzenie obowiązuje od dnia 10 czerwca 1953 r.

Minister w.z A. Wolski

Załącznik do zarządzenia Nr 132 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

TYMCZASOWA INSTRUKCJA

w sprawie ustalania długości cykli produkcji budowlano-montażowej.

1. Głównym celem postępu techniki, — modernizowania produkcji, wprowadzania nowoczesnych metod pracy, udoskonalania procesów technologicznych jest osiąganie coraz to krótszych cykli produkcyjnych.

Cyklem produkcyjnym w budownictwie miejskim nazywamy okres czasu potrzebny do wykonania budynku.

2. W budowlanym procesie technologicznym rozróżniamy następujące cykle produkcji budowlano-montażowej:
a) pełny cykl produkcji budowlano-montażowej,
b) prowadzący asortymentowy cykl produkcyjny,
c) asortymentowy cykl produkcyjny.

ad. a. Pełny cykl produkcji budowlanej jest to okres czasu potrzebny do wykonania budynku od dnia rozpoczęcia robót, — tj. od wejścia na plac budowy, do dnia zakończenia robót i zakwalifikowania budynku do użytkowania. Do pełnego cyklu produkcji budowlanej nie zaliczamy czasu potrzebnego do wykonania robót elewacyjnych, jak tynków lub okładzin zewnętrznych.

ad. b. Prowadzący asortymentowy cykl produkcyjny jest to okres czasu potrzebny do wykonania jednego prowadzącego asortymentu robót. Cykl ten charakteryzuje się tym, że w czasie trwania i wykonywania robót jednego prowadzącego asortymentu nie możemy, ze względów technologicznych równocześnie wykonywać robót drugiego prowadzącego asortymentu.

ad. c. Asortymentowy cykl produkcyjny jest to, podobnie jak prowadzący asortymentowy cykl produkcyjny, okres czasu potrzebny do wykonania jednego asortymentu robót; różni się jednak od prowadzącego cyklu tym, że w czasie jego trwania jest możliwe równoczesne wykonywanie innych robót, wchodzących w skład kolejnych asortymentowych cykli produkcyjnych.

Długość pełnego cyklu produkcji budowlanej jest sumą okresów trwania poszczególnych prowadzących asortymentowych cykli produkcyjnych. W tym sumarycznym okresie czasu mieszczą się również okresy potrzebne do równoległego wykonywania innych asortymentowych cykli produkcyjnych, które nie mają wpływu na długość pełnego cyklu produkcji budowlanej.

W zał. Nr 1 do instrukcji podano wykres, który ilustruje sposób wyznaczania długości pełnego cyklu produkcji budowlanej przy pomocy prowadzących asortymentowych cykli i w przybliżeniu ustawia w skali harmonogramu kolejne asortymentowe cykle produkcyjne.

3. Przeciętną długość prowadzących asortymentowych cykli produkcyjnych ustala się na podstawie normalnych warunków technicznych i technologicznych. Te normalne kryteria nie mogą być stosowane w utrudnionych warunkach terenowych (góry, odległe stacje kolejowe) — względnie w ciężkich warunkach geologicznych wymagających pracochłonnych konstrukcji fundamentów.

Stwierdzono — na podstawie obserwacji wykonawstwa, — że w zasadzie cykle produkcyjne są wielkościami stałymi dla rzutów poziomych określonych typów budynków. Wielkości tych rzutów mieszczą się w granicach od 250 m^2 do 1000 m^2 powierzchni. Zależnie od wielkości rzutu poziomego

budynku należy dobierać ilości grup roboczych przy zachowaniu stałości cyklów produkcyjnych. Natomiast długości cykli produkcyjnych zmieniają się w zależności od ilości kondygnacji i rodzaju konstrukcji.

4. W wyniku przeanalizowania poszczególnych części procesu produkcyjnego, wyodrębniono następujące prowadzące asortymentowe cykle produkcyjne stałe i zmienne.

Do stałych prowadzących asortymentowych cykli w procesie produkcyjnym zaliczono:

1) Wstępne przygotowanie i zagospodarowanie placu budowy w zakresie potrzebnym do rozpoczęcia robót ziemnych, — nazywane w dalszym ciągu okresem rozruchu budowy.
2) Czasokres trwania wykopów — jest to czas od rozpoczęcia wykopów do rozpoczęcia robót murowych — zwany w dalszym ciągu okresem wykopów.
3) Przerwa technologiczna potrzebna do przeprowadzenia sztucznego-mechanicznego osuszania konstrukcji murowych przed rozpoczęciem tynkowania, zwana w dalszym ciągu mechanicznym osuszaniem.
4) Czasokres potrzebny na otynkowanie klatki schodowej — zwany dalej tynkowaniem klatki schodowej.
5) Czasokres potrzebny do wykonania ostatnich robót malarskich, po odpowiednim przeschnięciu tynków, — zwany dalej ostatnim malowaniem.
6) Czasokres potrzebny do oczyszczenia budynku i przylegającego bezpośrednio terenu, — zwany w dalszej treści okresem robót porządkowych.

5. Do zmiennych prowadzących asortymentowych cykli produkcyjnych zależnych od ilości kondygnacji budynku należą:

1) Czasokres potrzebny do wykonania murów nośnych i stropów tj. właściwych robót prowadzących, — zależnych od ilości kondygnacji i rodzaju konstrukcji, — nazwany w dalszej treści okresem robót murowanych.
2) Czasokres potrzebny do wykonania tynków, na poszczególnych kondygnacjach, nazwany dalej okresem robót tynkowych.

6. Wzór do obliczenia długości pełnego cyklu produkcyjnego wykonania określonego typu budynku wyprowadzono następująco:

$$T = \Sigma C_{1-6} + A\ .\ (n + 2) + B : n$$

T = czas trwania pełnego cyklu produkcyjnego,
ΣC_{1-6} = suma czasów, stałych prowadzących asortymentowych cykli produkcyjnych,
n = ilość kondygnacji (piętra + przyziemie),
A = czas potrzebny do wykonania murów i stropów jednej kondygnacji,
B = czas potrzebny do wykonania tynków jednej kondygnacji,

W podanym wzorze wyraz $A\ .\ (n + 2)$ zawiera dodatkowo czas potrzebny do wykonania piwnic i konstrukcji dachowej.

7. Przeciętne długości poszczególnych prowadzących asortymentowych cykli produkcyjnych zostały ustalone na podstawie danych zebranych z wykonawstwa i biur projektów organizacji budowy w sposób następujący:

Dla budynków murowanych-mieszkaniowych:

C_1 =	rozruch budowy na istniejącym placu budowy (dla nowozagospodarowanych placów budowy C_1 = 15 dni)	—	5 dni
C_2 =	okres wykopów	—	15 dni
C_3 =	mechaniczne osuszanie	—	10 dni
C_4 =	tynkowanie klatki schodowej	—	5 dni
C_5 =	ostatnie malowanie	—	15 dni
C_6 =	okres robót porządkowych	—	5 dni
		ΣC_{1-6} =	55 dni

A =	wykonanie murów i stropów jednej kondygnacji, przeciętnie	—	14 dni
	przy czym wartość A należy różnicować w zależności od rodzajów stropów mianowicie:		
	kondygnacja ze stropami prefabrykowanymi	—	14 dni
	kondygnacje ze stropami Kleina	—	15 dni
	kondygnacje ze stropami Ackermana	—	17 dni
B.	Wykonanie tynków na jednej kontygnacji	—	8 dni

Przykład obliczenia długości pełnego cyklu produkcyjnego 3 piętrowego murowanego budynku mieszkalnego:

$$T = \Sigma C_{1-6} + A\ .\ (n+2) + B\ .\ n$$

C_{1-6} =	wartość stała	—	55 dni
A =	przy stropach prefabrykowanych	—	14 dni
B =	tynki jednej kondygnacji	—	8 dni
n =	3 piętra + przyziemie	—	4 dni

$$T = 55 + 14\ .\ (4 + 2) + 8\ .\ 4 = 171 \text{ dni}$$

8. Pełne cykle produkcyjne budynków użyteczności publicznej otrzymujemy przez pomnożenie obliczeniowego cyklu produkcyjnego dla budynków mieszkaniowych przez stosowny współczynnik podany poniżej.

Współczynniki zwiększające pełne cykle produkcyjne, określonych typów budynków wynoszą:

1) dla budynków mieszkaniowych	—	1,—
2) dla budynków administracyjnych i szkolnych	—	1,3
3) dla budynków hotelowych, burs, domów towarowych i żłobków	—	1,5
4) dla budynków szpitalnych —	—	2,—

W wyżej podany sposób obliczamy cykle produkcyjne budynków wznoszonych w ciągu jednego roku kalendarzowego tj. rozpoczynanych w I lub II kwartale.

9. Długości cykli produkcyjnych budynków rozpoczynanych w III lub w IV kwartale i przechodzących do zakończenia w kwartałach roku następnego — tj. dla budynków kontynuowanych, otrzymujemy przez pomnożenie obliczeniowego cyklu produkcyjnego współczynnikiem 1,2.

10. Przy wznoszeniu na jednym placu budowy kilku budynków, otrzymujemy wartość sumarycznego cyklu produkcyjnego, ich łącznego wykonania, według wzoru:

$$P = T + (n - 1)\ .\ r$$

P = łączny cykl produkcyjny dla kilku budynków
T = obliczeniowy cykl produkcyjny dla jednego budynku, przy czym budynki o powierzchni rzutów poziomych ponad 1.000 m² uważa się za 2 budynki,
n = ilość równocześnie wznoszonych budynków,
r = krok technologiczny (okres potrzebny na rozruch i wykopy), który dla budynków murowanych wynosi przeciętnie 20 dni
a budynków żelbetowych 30 dni

Dla przykładu obliczono pełny cykl produkcyjny dla wzniesienia 4-ch budynków 3-piętrowych, murowanych, mieszkaniowych na jednym placu budowy:

$$P = T + (n - 1)\ .\ r$$

T = według obliczenia podanego na przykładzie powyżej = 171 dni
n = 4, r = dla budynków murowanych 20 dni

$$P = 171 + (4-1)\ .\ 20 = 171 + 60 = 231 \text{ dni}$$

11. Cykl produkcyjny wydłuża się również w zależności od wielkości placu budowy. Wskaźnik zmienności cyklu w zależności od stosunku powierzchni placu budowy „Px" do powierzchni zabudowy „P" przedstawia się, przyjmując optymalną wartość stosunku Px : P = 3, następująco:

Wskaźnik zmienności cykli:

Stosunek Px : P	konstrukcje murowe	konstrukcje żelbetowe
3	1.—	1.—
2	1,15	1,25
1	1,40	1,60

12. Długość pełnego cyklu produkcyjnego dla wykonania budynków typowych ulega zmniejszeniu. Współczynnik zmniejszający pełne cykle produkcyjne budynku typowego wynosi 0,8. Zatem długość pełnego cyklu produkcyjnego potrzebnego do wzniesienia budynku typowego równa się normalnemu pełnemu cyklowi produkcyjnemu pomnożonemu przez 0,8.

13. Pełne cykle produkcyjne szkieletowych budynków żelbetowych oblicza się w zasadzie analogicznie. Uwzględniając jednak, że odmienność procesu technologicznego, przy wznoszeniu budynku żelbetowego ustalono następujące długości prowadzących, asortymentowych cykli produkcyjnych na podstawie praktycznych danych wykonawstwa i ich skonfrontowania z warunkami techniczno-technologicznymi.

14. Prowadzące asortymentowe cykle produkcyjne — stałe dla szkieletowych budynków żelbetowych wynoszą:

C_1 =	rozruch budowy	—	15 dni
C_2 =	okres wykopów	—	20 dni
C_3 =	mechaniczne osuszanie	—	20 dni
C_4 =	tynkowanie klatki schodowej	—	10 dni
C_5 =	ostatnie malowanie	—	20 dni
C_6 =	okres robót porządkowych	—	15 dni
	ΣC_{1-6} =		100 dni

15. Prowadzące asortymentowe cykle produkcyjne zmienne — których długość zależna jest od ilości kondygnacji — wynoszą:

A = czasokres potrzebny do wykonania fundamentów, konstrukcji szkieletu żelbetowego z wypełnieniem ścian, konstrukcji dachu wraz z pokryciem oraz na przerwę technologiczną do rozdeskowania szkieletu żelbetowego ostatniej kondygnacji:

$$A = (n + 1) . 14 + 30 + 20$$

n = ilość kondygnacji (piętra + przyziemie)
14 = ilość dni potrzebnych do wykonania szkieletu jednej kondygnacji
30 = ilość dni przerwy technologicznej potrzebnej do stwardnienia betonu ostatniej kondygnacji i rozdeskowania szkieletu.
20 = ilość dni wykonania konstrukcji dachowej.

B = czasokres potrzebny do wykonania tynków;

$$B = n . 10$$

n = ilość kondygnacji (piętra + przyziemie)
10 = ilość dni potrzebnych do wykonania tynków jednej kondygnacji.

16. Wzór do obliczenia pełnego cyklu produkcyjnego szkieletowego budynku żelbetowego typu mieszkaniowego ustalono następująco:

$$Tż = C_{1-6} + A + B$$
$$Tż = C_1 + (n + 1) . 14 + 30 + 20 + n . 10$$

Dla przykładu podaje się obliczenie długości pełnego cyklu produkcyjnego do wykonania 6-cio piętrowego szkieletowego budynku żelbetowego typu mieszkaniowego.

$$Tż = 100 + (6 + 1) . 14 + 30 + 20 + 6 . 10 =$$
$$= 100 + 98 + 30 + 20 + 60 = 308 \text{ dni}$$

17. Do obliczenia długości pełnych cykli produkcyjnych szkieletowych żelbetowych budynków użyteczności publicznej należy stosować wyżej wyprowadzony wzór pomnożony przez odpowiednie współczynniki, których wartości wynoszą:

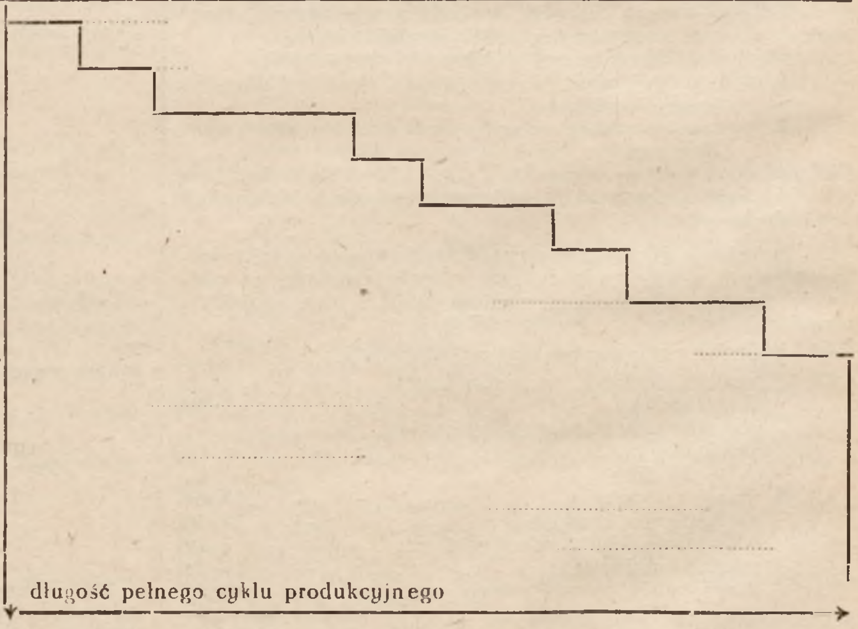
1) dla budynków administracyjnych i szkolnych	1,3
2) dla budynków hotelowych: żłobków, burs i domów towarowych	1,5
3) dla budynków szpitalnych	2.—

18. W celu ułatwienia ustalania długości cykli produkcyjnych poszczególnych typów budynków opracowano tabelę ich czasokresów, stanowiącą załącznik Nr 2 instrukcji.

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 132 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

WYKRES PEŁNEGO CYKLU PRODUKCJI BUDOWLANEJ

L. p.	Rodzaj robót		Długości asortymentowych cykli produkcyjnych
1	Rozruch budowy	prowadzące cykle asortymentowe	
2	Wykopy		
3	Fundamenty, mury, stropy, dach		
4	Przerwa technologiczna osuszania		
5	Tynki wewnętrzne		
6	Tynki klatki schodowej		
7	Ostatnie malowanie		
8	Roboty porządkowe		
9	Ścianki działowe	asortymentowe cykle	
10	Rob. inst. wod. kan. gaz. c. o. elektr.-ruraż.		
11	Posadzkowe		
12	Rob. Inst. Biały montaż		

Objaśnienia: prowadzące asortymentowe cykle produkcyjne ....

asortymentowe cykle produkcyjne

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 132 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

TABELA DŁUGOŚCI CYKLI PRODUKCYJNYCH

L. p.	Rodzaj budynków			Ilości dni potrzebnych do uzniesienia budynków: indywidualnych			typowych:			Uwagi
				Strop Kleina	Strop Ackermana	Strop prefabr.	Strop Kleina	Strop Ackermana	Strop prefabr.	
1	budynki mieszk.	murowane	1-piętrowe	131	139	127	105	111	102	
2			2-piętrowe	154	164	149	123	131	119	
3			3-piętrowe	177	189	171	142	151	137	
4			4-piętrowe	200	214	193	160	171	154	
5			5-piętrowe	223	239	215	178	191	172	
6		żelbet.	4-piętrowe	—	284	—	—	227	—	
7			5-piętrowe	—	308	—	—	246	—	
8			6-piętrowe	—	332	—	—	266	—	
9	budynki aministr.	murowane	2-piętrowe	200	213	194	160	170	155	
10			3-piętrowe	230	246	222	184	197	178	
11			4-piętrowe	260	278	251	208	222	220	
12			5-piętrowe	290	311	280	232	249	224	
13		żelbet.	4-piętrowe	—	366	—	—	295	—	
14			5-piętrowe	—	400	—	—	320	—	
15	Hotele, bursy domy towarowe, żłobki	murowane	2-piętrowe	231	246	224	185	197	179	
16			3-piętrowe	266	284	257	213	227	206	
17			4-piętrowe	300	321	290	240	257	231	
18			5-piętrowe	335	359	323	267	287	258	
19		żelbet.	4-piętrowe	—	426	—	—	341	—	
20			5-piętrowe	—	462	—	—	370	—	
21			6-piętrowe	—	498	—	—	398	—	
22	Szpitale	murowane	1-piętrowe	262	278	254	210	222	204	
23			2-piętrowe	308	328	298	246	262	238	
24			3-piętrowe	354	378	342	284	302	274	
25			4-piętrowe	400	428	386	320	342	308	
26			5-piętrowe	446	478	430	356	382	344	
27		żelbet.	4-piętrowe	—	568	—	—	454	—	
28			5-piętrowe	—	616	—	—	493	—	
29			6-piętrowe	—	664	—	—	531	—	

112.

ZARZĄDZENIE Nr 136

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 17 czerwca 1953 r.

w sprawie zasad przydziału mieszkań służbowych w m. st. Warszawie.

(L. dz. WG.3-1894/53)

W związku z zarządzeniem Nr 12 Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 23.III.1953 r. w sprawie zasad przydziału mieszkań służbowych w m. st. Warszawie, zarządza się, co następuje:

§ 1. Nakłada się na kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych obowiązek zgłaszania zapotrzebowań na mieszkania z nowego budownictwa na każdy kwartał najpóźniej przed upływem połowy drugiego miesiąca poprzedniego kwartału do jednostek nadrzędnych.

Dyrektorzy centralnych zarządów zgłaszać będą zbiorcze zapotrzebowania swych jednostek ze szczegółowym wykazem do Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli — Samodzielny Wydział Gospodarczy najpóźniej przed upływem drugiego miesiąca poprzedniego kwartału.

§ 2. Mieszkania z nowego budownictwa mogą być przydzielane pracownikom tylko poprzez ich właściwe urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa, które powinny prowadzić ewidencję tych mieszkań, jako mieszkań służbowych lub zakładowych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4.VI.52 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych.

§ 3. Pierwszeństwo w przydziale mieszkań dla pracowników resortu przysługuje:
a) pracownikom, pobierającym dodatek za rozłąkę z rodziną,
b) kadrze kierowniczej i specjalistom.

§ 4. W zakładach produkcyjnych co najmniej 50% izb należy przydzielać robotnikom. Robotnicy, zatrudnieni bezpośrednio w produkcji mają pierwszeństwo przed innymi robotnikami.

§ 5. Przy rozdziale izb na poszczególne zakłady pracy, lub przez te ostatnie dla poszczególnych pracowników, należy zabezpieczyć odpowiednią ilość izb na kwatery dla absolwentów, zatrudnionych na podstawie nakazów pracy.

§ 6. Obowiązujące normy zaludnienia powinny być ściśle przestrzegane przy uwzględnieniu tylko osób, uprawnionych do łącznego zamieszkiwania z pracownikami.

§ 7. Kierownik zakładu pracy, dokonując przydziału lub stawiając wniosek o przydział mieszkania służbowego określonemu pracownikowi, powinien przede wszystkim brać pod uwagę niezbędność pracownika dla danego zakładu pracy, jego dotychczasowy staż pracy, postawę społeczną oraz zbadać szczegółowo obecne warunki mieszkaniowe i stosunki rodzinne, zasięgając opinii miejscowej organizacji związkowej.

§ 8. Przydziału mieszkania dla kierownika przedsiębiorstwa, urzędu lub instytucji dokonuje bezpośredni zwierzchnik tego kierownika.

§ 9. Wszystkie jednostki, objęte rozdzielnikiem nowych izb mieszkalnych, obowiązane są składać sprawozdania z realizacji rozdziału izb według wzorów stanowiących załącznik do zarządzenia.

Termin składania sprawozdań ustala się na piąty dzień po zakończeniu kwartału, w którym nastąpił przydział, a mianowicie dla I kwartału do 5 kwietnia, dla II kwartału do 5 lipca, dla III kwartału do 5 października, dla IV kwartału do 5 stycznia.

§ 10. 1. Kierownicy wszystkich jednostek organizacyjnych, których pracownicy otrzymali mieszkania służbowe (pracownicze) w m. st. Warszawie, powinni zawiadamiać Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Samodzielny Wydział Gospodarczy o każdym zaszłym wypadku:
a) rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę, z winy pracownika, bez wypowiedzenia,
b) rozwiązania umowy o pracę lub stosunku służbowego przez pracownika bez winy pracodawcy,
c) rozwiązania stosunku służbowego wskutek wydalenia pracownika ze służby publicznej na podstawie orzeczenia władzy dyscyplinarnej, lub wskutek utraty praw publicznych, orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądowym,
w stosunku do pracowników, którzy otrzymali przydział mieszkania pracowniczego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4.VI.1952 r. w sprawie mieszkań służbowych i zakładowych, oraz
d) przejścia pracownika do innego zakładu pracy bez zgody dotychczasowego zakładu pracy oraz bez zgody na piśmie władzy naczelnej tegoż zakładu pracy na pozostawienie pracownikowi mieszkania — w stosunku do pracowników, którzy otrzymali przydział mieszkania służbowego zgodnie z powołanym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4.VI.1952 r.

2. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 nadsyłać należy niezwłocznie po powstaniu przyczyny, stanowiącej podstawę do rozwiązania stosunku służbowego, a niezależnie od tego należy natychmiast wszcząć kroki, zmierzające do odzyskania mieszkania służbowego, które znalazło się w użytkowaniu osoby, nie będącej pracownikiem resortu.

§ 11. W razie otrzymania przydziału mieszkań służbowych poza Ministerstwem Budownictwa Miast i Osiedli, należy natychmiast zawiadomić o tym Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli Samodzielny Wydział Gospodarczy i złożyć projekt rozdziału izb lub sprawozdanie z dokonanego rozdziału.

§ 12. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1953 r.

Minister w.z. **J. Żakowski**

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 136 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

(Nazwa resortu)

Wzór Nr 2

W Y K A Z

pracowników centrali Ministerstwa (Urzędu Centralnego), którym przydzielono mieszkania służbowe lub zakładowe w . . . . kwartale 195. . . r.

L. p.	Nazwisko i imię	Zajmowane stanowisko	Data rozpoczęcia pracy w resorcie	Liczba osób uprawnionych do współzamieszkania łącznie z pracownikiem	Ilość przydzielonych izb	Powierzchnia mieszkalna w metrach kwadratowych	Uzasadnienie przydziału (brak mieszkania, przeniesienie służbowe, nakaz pracy, poprawa warunków)

Uwaga: Należy tu wymienić pracowników centralnych zarządów, jako wchodzących w skład centrali Ministerstwa.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia N 136 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

(Nazwa resortu)

Wzór Nr 2b

WYKAZ

pracowników podległych przedsiębiorstw, którym przydzielono mieszkania służbowe lub zakładowe w . . . kwartale 195 . . . r.

L. p.	Nazwisko i imię	Zajmowane stanowisko	Data rozpoczęcia pracy w przedsiębiorstwie	Liczba osób uprawnionych do współzamieszkania łącznie z pracownikiem	Ilość przydzielonych izb	Powierzchnia mieszkalna w metrach kwadratowych	Uzasadnienie przydziału
1	2	3	4	5	6	7	8

113.

ZARZĄDZENIE Nr 137 MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 15 czerwca 1953 r.

w sprawie powołania w Ministerstwie Komisji Normalizacyjnej.

(L. dz. D.VII/W-6/4362/53)

Zgodnie z pkt. II ust. 1 Uchwały Nr 36 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1951 r. w sprawie trybu powoływania komisji resortowych i wynagradzania za udział w posiedzeniach (Monitor Polski Nr A-9, poz. 134) zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się przy Departamencie Techniki Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Komisję Normalizacyjną, zwaną dalej Komisją.

§ 2. 1. Zadaniem Komisji jest merytoryczna, prawna i redakcyjna ocena projektów norm resortowych opracowywanych w ramach resortu zgodnie z obowiązującymi przepisami — przed przedstawieniem ich Ministrowi do ustanowienia w trybie art. 12 Dekretu z dnia 4 marca 1953 r. o normach i o Polskim Komitecie Normalizacyjnym (Dz. U. Nr. 15, poz. 61).

2. Ponadto Komisji mogą być przedstawiane do zaopiniowania projekty norm państwowych, przekazane do opracowania w resorcie przez Polski Komitet Normalizacyjny.

§ 3. 1. W skład Komisji wchodzą:
— jako przewodniczący — Dyrektor Departamentu Techniki,
— jako zastępcy przewodniczącego — Wice-Dyrektor Departamentu Techniki właściwy do spraw normalizacji i Naczelnik Wydziału Normalizacji w Departamencie Techniki,
— członek Komisji powołany przez przewodniczącego spośród pracowników Departamentu Techniki, zobowiązany do sporządzania protokółów posiedzeń i
— członkowie pełniący funkcję rzeczoznawców.

2. Posiedzenia Komisji odbywają się w składzie: przewodniczący lub zastępca oraz 5 członków wyznaczanych każdorazowo przez przewodniczącego z tym, że do ważności uchwał wystarcza obecność przewodniczącego lub zastępcy i 3 członków.

§ 4. Posiedzenia Komisji odbywają się w godzinach pozasłużbowych w terminach wyznaczonych przez przewodniczącego.

§ 5. 1. Komisja przeprowadza ocenę projektów norm po wysłuchaniu autora projektu oraz członka Komisji wyznaczonego jako koreferenta przez przewodniczącego.

W wyniku oceny Komisja:
a) przedstawia Ministrowi projekt normy do decyzji w kwestii ustanowienia normy albo
b) odsyła projekt normy do przepracowania w myśl wytycznych ujętych w protokóle posiedzenia.

2. Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego. W kwestiach zasadniczych pożądana jest jednomyślność.

3. Protokóły Komisji podpisują przewodniczący posiedzenia i członek protokółujący.

4. O terminach posiedzeń zawiadamia Departament Techniki co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym dniem posiedzenia.

5. Obsługę techniczną prac Komisji prowadzi Departament Techniki.

§ 6. Tryb pracy Komisji przy opiniowaniu stosownie do przepisu ust. 2 paragrafu 2 projektów norm państwowych ustala przewodniczący Komisji.

§ 7. Wydatki związane z pracami Komisji pokrywa się z budżetu Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli w ramach zatwierdzonego preliminarza budżetowego.

§ 8. Za udział w posiedzeniach Komisji przewodniczący posiedzenia i obecni na nim członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości: przewodniczący 57.— zł., członkowie — 38.— zł.

§ 9. Nadzór nad działalnością Komisji należy do Ministra, któremu przewodniczący Komisji składać będzie kwartalne sprawozdania z jej działalności.

§ 10. Termin ukończenia całości prac Komisji ustala się na dzień 31 grudnia 1953 r.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 czerwca 1953 r.

Minister w.z. **A. Wolski**

114.

OKÓLNIK Nr 25

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 13 czerwca 1953 r.

w sprawie zgłaszania hoteli robotniczych w Wojewódzkich Komisjach Kontroli Kwater przy Prezydiach Wojewódzkich Rad Narodowych.

(L. dz. D.XIII/1/6409/53 r.)

Zdarzają się przypadki niezgłaszania przez przedsiębiorstwa budowlane do Wojewódzkich Komisji Kontroli Kwater już istniejących, albo nowootwartych hoteli robotniczych. Stan taki uniemożliwia prowadzenie należytej kontroli hoteli robotniczych, a także polepszenia warunków w nich istniejących.

W związku z tym zarządza się co następuje:

§ 1. Hotel robotniczy może być otwarty jedynie po uprzednim zgłoszeniu go i przyjęciu tego zgłoszenia przez Wojewódzką Komisję Kontroli Kwater.

§ 2. Przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli posiadające hotele robotnicze dotychczas niezgłoszone Wojewódzkim Komisjom Kontroli Kwater — zgłoszą je do dnia 1 lipca 1953 r.

§ 3. Okólnik wchodzi w życie z dniem 15 czerwca 1953 r.

Minister w.z. A. Wolski

115.

OKÓLNIK Nr 27

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 18 czerwca 1953 r.

w sprawie wzmożenia dyscypliny w zakresie fakturowania i inkasa należności w przedsiębiorstwach wykonawstwa inwestycyjnego.

(L. dz. DV/3/655 53)

Doświadczenia ubiegłego roku, a w szczególności sytuacja jednostek wykonawstwa inwestycyjnego na koniec roku 1952, wykazały, że centralne zarządy i nadzorowane przez nie przedsiębiorstwa wykonawstwa inwestycyjnego nie wykazują należytej troski o prawidłowe, terminowe i rytmiczne fakturowanie oraz inkaso należności za wykonane roboty.

Do najczęściej spotykanych niedociągnięć, a nawet nadużyć w działalności przedsiębiorstw na odcinku fakturowania i inkasa należności należy zaliczyć:

1. nieuzasadnione wystawianie faktur — polegające na braku podstaw do fakturowania — wskutek tego, że pewne roboty nie były w ogóle wykonane, wykonane bez polecenia lub na zlecenie innego inwestora,
2. nieprawidłowe sporządzanie faktur — polegające na błędach rachunkowych w fakturze, żądaniu zapłaty itp.,
3. przesyłanie niekompletnych faktur — uniemożliwiające inwestorowi sprawdzenie faktury wskutek niezałączenia do niej wymaganych załączników, uzasadniających wyliczoną wartość robót,
4. nieterminowe fakturowanie wykonanych robót — będące wynikiem złej organizacji pracy w przedsiębiorstwach,
5. nierytmiczne fakturowanie wykonanych robót — polegające na tym, że należność wg faktur przejściowych wystawionych za pierwszą połowę miesiąca waha się często od 5 do 30% wartości przerobu całego miesiąca, co nie pokrywa się z faktycznym przebiegiem wykonanych robót oraz na odkładaniu wystawiania faktur końcowych za ostatnie tygodnie roku kalendarzowego,
6. świadome uchylanie się od wystawiania faktur końcowych wskutek przefakturowania robót fakturami przejściowymi,
7. niereagowanie na nieuzasadnione odmowy akceptu — zwłaszcza powtarzające się okresowo u pewnych inwestorów, np. w braku pokrycia finansowego i nieinterweniowanie w tych przypadkach u inwestora lub u swych władz nadrzędnych,
8. nieskładanie w terminie faktur na inkaso nawet w przypadku terminowego ich sporządzenia — powodujące opóźnienia wpływów za wykonane roboty,
9. nierytmiczne dostarczanie faktur do banku — polegające na tym, że przedsiębiorstwa zamiast składać faktury na inkaso sukcesywnie, w miarę ich sporządzania dostarczają całą ilość wystawionych faktur w ostatnim dniu obowiązującego terminu, uniemożliwiając w ten sposób bankowi sprawne załatwienie inkasa,
10. brak zainteresowania istnieniem należytego zabezpieczenia przez inwestora pokrycia finansowego prowadzonych robót wskutek czego wystawione prawidłowo i w terminie faktury nie mogą być zainkasowane,

ponadto, w odniesieniu do biur projektowych:

11. wydawanie pracowniom zleceń wewnętrznych na wykonanie dokumentacji, bez uprzedniego sporządzenia preliminarza kosztów dokumentacji technicznej, jak również przed zawarciem umowy i przyjęciem jej do finansowania przez bank, mimo, że dopiero spełnienie tych warunków pozwala na dokonywanie rozliczeń,
12. zaniedbywanie ostatecznej wyceny wykonanej dokumentacji oraz sporządzenia protokółu doręczenia dokumentacji zamawiającemu, co uniemożliwia wystawienie faktury końcowej w obowiązującym terminie.

Wykazane wyżej uchybienia były w roku ubiegłym najczęstszym powodem zaburzeń w prawidłowej działalności finansowej przedsiębiorstw oraz doprowadzały, do korzystania z kredytów przeterminowanych i nie wywiązywania się z zobowiązań wobec dostawców i budżetu Państwa.

W celu radykalnego polepszenia sytuacji na odcinku finansowania robót polecam powołanie w przedsiębiorstwach w dziale dokumentacji kosztorysów i umów specjalnych sekcji rozliczeniowych (w ramach zatwierdzonych etatów), których zadaniem będzie:

a) czuwanie — na podstawie ewidencji budów i zawartych umów — nad terminowością i rytmicznością wystawiania faktur przejściowych i końcowych,
b) sprawdzanie merytorycznej i rachunkowej zgodności faktur z umową i kosztorysem oraz stanem technicznego zaawansowania robót wykazanym w protokóle stanu robót, jak również strony formalnej faktur (np. załączniki),
c) przeprowadzanie interwencji u inwestora i własnych władz nadrzędnych w przypadku nieuzasadnionej odmowy akceptu faktur,
d) doraźna pomoc przy wystawianiu faktur w przypadku okresowego nasilenia prac związanych z fakturowaniem zwłaszcza w zakresie rozliczeń końcowych.

Ponadto polecam zwrócić baczniejszą uwagę na pracę działów księgowo-finansowych przedsiębiorstw w zakresie terminowego i rytmicznego składania do banku faktur oraz dopilnowania ich inkasa.

Szczegółowe sprawozdania z powołania w przedsiębiorstwach sekcji rozliczeniowych wraz z odpisami wydanych w powyższej sprawie dyspozycji przedłożą mi dyrektorzy centralnych zarządów za pośrednictwem Departamentu Finansowego, w terminie do dnia 30 lipca 1953 r.

Minister: w.z. A. Wolski

116.

OKÓLNIK Nr 28

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 18 czerwca 1953 r.

w sprawie głównych księgowych.

(L. dz. D.VI/1/821/53)

Doszło do mojej wiadomości, że niektórzy dyrektorzy przedsiębiorstw, wbrew przepisom zawartym w cz. I ust. 6 uchwały Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1950 r. w sprawie praw i obowiązków głównych (starszych) księgowych przedsiębiorstw i zakładów uspołecznionych (Monitor Polski Nr A-26, poz. 280), podporządkowują głównych księgowych swym zastępcom do spraw administracyjno-zaopatrzeniowych.

Ponieważ w myśl powołanych przepisów główny księgowy podlega bezpośrednio kierownikowi przedsiębiorstwa lub zakładu, polecam dyrektorom przedsiębiorstw, którzy naruszyli postanowienia wyżej przytoczonej uchwały Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1950 r., ażeby bezzwłocznie uchylili wydane zarządzenia.

Minister w.z A. Wolski

117.

PISMO OKÓLNE Nr 55

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 15 czerwca 1953 r.

w sprawie stosowania kamienia do budowy fundamentów.

(L dz. D.VII/3/4898/53)

W dążeniu do zmniejszenia zużycia cegły Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli zaleca do wykorzystania i stosowania załączone „Wytyczne" w sprawie stosowania kamienia do murów fundamentowych i ław piaskowych w budownictwie mieszkaniowym i administracyjnym, opracowane przez Instytut Budownictwa Mieszkaniowego.

Dyrektor Departamentu Inż. M. Ossowiecki

WYTYCZNE

w sprawie stosowania w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli kamienia naturalnego do murów fundamentowych i ław piaskowych.

1. **Uwagi wprowadzające:**

Celem zmniejszenia zużycia cegły i betonu zaleca się stosowanie w szczególności w fundamentach murów z kamienia.

Zastosowanie kamienia winno mieć miejsce przede wszystkim w tych rejonach, gdzie kamień nadający się do budowy występuje jako materiał miejscowy.

Kamienie ze skał osadowych jak piaskowiec, dolomit i wapień, są najbardziej odpowiednie pod względem gospodarczym do stosowania w murach fundamentowych, a to z uwagi na łatwiejsze ich wydobywanie i obróbkę.

Stosowanie kamieni ze skał wybuchowych (np. granity, porfiry) powinno mieć miejsce wtedy, gdy jest możliwość wykorzystania kamienia z miejscowych kamieniołomów.

2. **Rodzaje murów fundamentowych.**

Rodzaje kamieni i murów kamiennych określone są w PN/B-357 (Materiały i elementy kamienne do celów budowlanych.

Kamień łamany, ciosany i płyty) oraz w PN/B-183 Mury z kamienia rodzimego.

Do robót fundamentowych powinny być stosowane przede wszystkim:

mury z kamienia łamanego rzędowego,
mury z kamienia łamanego warstwowego,
mury z kamienia łamanego.

3. **Warunki techniczne kamienia na fundamenty.**

3.1. Kamień na fundamenty może być dowolnego kształtu, pochodzący z kamieniołomów lub głazów narzutowych. Kamień powinien odpowiadać warunkom określonym przez PN/B-357. Materiały i elementy kamienne do celów budowlanych (nowy numer tej normy w druku B-11150).

3.2. Badania kamieni określają PN/B-371 Cechy fizyczne Odporność na zamrażanie, PN/B-373 Cechy wytrzymałościowe (Wytrzymałość na ściskanie) PN/B-374 Cechy wytrzymałościowe, (Ścieralność na tarczy).

3.3 Do murowania pożądane są kamienie o możliwie płaskich dwóch powierzchniach, przytym 70% kamienia powinno być o ciężarze około 18—36 kg., 20% o ciężarze 8—18 kg i około 10% o ciężarze 2—3 kg.

3.4. Kamienie na fundamenty nie powinny mieć przewarstwień słabych, piaskowych lub zwietrzałych i nie powinny być zwietrzałe, ani zbytnio nasiąkliwe.

3.5. Wytrzymałość kamieni na ściskanie nie powinna być mniejsza od 200 kg/cm².

4. **Układanie murów fundamentowych.**

4.1. Na dokładnie ubitej podsypce z piasku, pospółki itp. grubości około 10 cm układa się szczelnie pierwszą warstwę większych kamieni odpowiednio dobranych, następnie układa się już na zaprawie dalsze warstwy kamieni ze szczelnym wypełnieniem i wyrównaniem poziomu każnej warstwy.

Przed ułożeniem do muru kamienie należy oczyścić z kurzu i brudu oraz dokładnie zwilżyć wodą.

4.2. Ściany cokołu ponad ziemią, które nie będą tynkowane i spoinowane, powinny posiadać powierzchnię zewnętrznej strony muru możliwie równą. Szczeliny powstające w murach fundamentowych warstwowych należy dokładnie wypełnić zaprawą, przy czym w murach cyklopowych lica zewnętrzne kamieni należy przycinać, a szczelinom wypełnionym zaprawą nadawać kształt wypukły.

4.3. Podczas murowania należy w miarę możności zachować prawidła wiązania murów z cegły, zwracając uwagę na przewiązanie poszczególnych warstw kamieni, w szczególności przy połączeniach ze ścianami poprzecznymi i w narożnikach należy zachować przewiązanie układanych warstw z kamienia.

Aczkolwiek mur z kamieni przycinanych nie ma wyraźnego podziału na warstwy, tym niemniej należy przestrzegać przewiązanie kamieni tak, aby spoiny nie wypadały w jednej linii pionowej i aby kamienie przylegały do siebie. W murach z kamienia sortowanego, co 3—4-tą warstwę należy dokładnie układać w poziomie.

4.4 Szerokość fundamentu powinna wynosić conajmniej 55 cm i być większą o 10—15 cm od grubości spoczywającej na nim ściany.

4.5. W murach fundamentowych o długości większej niż 40 m względnie w przypadku różnic w nośności gruntu w obrębie tego samego budynku należy wykonywać szczeliny dylatacyjne.

4.6. Przy murowaniu w okresie zimowym należy przestrzegać przepisów podanych w opracowanej przez ITB „Instrukcji Nr 5 o prowadzeniu robót murowych zimą".

5. Sposoby obliczenia murów i dane wytrzymałościowe podane są w PN/B-183 (Mury z kamienia rodzimego. Obliczenia statyczne).

6. **Dodawanie dużych kamieni do niezbrojonych fundamentów betonowych.**

Stosownie do p. 2.1.5. PN/B-06250 (Roboty betonowe i żelbetowe. Warunki techniczne wykonania) — do betonu niezbrojonego mogą być dodawane duże kamienie, z zachowaniem określonego dla danej konstrukcji sposobu układania.

Kamień dodawany do betonu nie powinien być większy niż 30 cm średnicy oraz nie większy niż 1/3 szerokości fundamentu i nie powinien w ogólnej objętości stanowić więcej niż 25% objętości użytego betonu. Kamienie te powinny być rozłożone równomiernie i powinny być otoczone masą betonu.

Wytrzymałość kamienia dodawanego do betonu powinna być nie mniejsza od podwójnej marki betonu.

Kamienie wtapiane do betonu powinny być uprzednio oczyszczone z brudu itp. i starannie zmyte wodą.

7. **Ławy piaskowe, żwirowe lub kamienne.**

Celem zmniejszenia wymiarów fundamentów mogą być stosowane na słabych gruntach — podłoża sztuczne w postaci ław i poduszek piaskowych lub kamiennych.

Ławy i poduszki piaskowe, żwirowe lub kamienne — jest to rodzaj sztucznego podłoża w postaci warstwy piasku, żwiru lub tłucznia kamienego, ułożonej wzamian usuniętych gruntów słabych (ilastych, torfowych, plastycznogliniastych oraz gruntów nasypowych).

Przeznaczeniem ław i poduszek jest przenoszenie obciążeń budowli na grunt. Rozkładają one obciążenia równomiernie na większej przestrzeni w zależności od miąższości warstwy sztucznie ułożonej, określanej z uwzględnieniem wymagań dopuszczalnego obciążenia na niżej położone słabe warstwy podłoża.

Wymiary ław lub poduszek ustala się na zasadzie rozkładu naprężeń w gruncie piaszczystym.

Wysokość ław lub poduszek powinna być taka, by dolna ich powierzchnia znajdowała się na głębokości, gdzie naprężenia nie przekraczają wielkości dopuszczalnych nacisków dla niżej leżących gruntów słabych.

Naprężenie dopuszczalne na piasku należy przyjmować wg PN/B-184, zależnie od rodzaju tegoż i dokładności ubicia i wg tego naprężenia określać szerokość fundamentu, bądź poduszki murowanej czy betonowej.

Ostatecznym efektem ekonomicznym zastosowania ław i poduszek piaskowych itp. jest możliwość zmniejszenia wymiarów fundamentów, gdyż obciążenie dopuszczalne dla

piasku jest znacznie większe od obciążenia dla słabego gruntu stanowiącego podłoże naturalne.

Stosowanie ław lub poduszek piaskowych, żwirowych itp. w gruntach o wysokim poziomie wód gruntowych wymaga odprowadzenia wody przez drenaż.

KOMUNIKAT I

W Dzienniku Ustaw ogłoszono:

W Nr 26 z 9.V.53 r. poz. 101 ustawę budżetową na 1953 r. z dnia 27.IV.53 r.

W Nr 27 z 23.V.53 r. poz. 104 dekret z 13.V.53 r. o zmianie niektórych przepisów Kodeksu Karnego Wojska Polskiego;

poz. 105 dekret z 13.V.53 r. o zmianie niektórych przepisów kodeksu wojskowego postępowania karnego.

W Nr 28 z 30.V.53 r. poz. 109 rozporządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z 15.V.53 r. w sprawie rozciągania obowiązku zawierania umów planowych.

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr 49 z 22.V.53 r. poz. 560 zarządzenie Przewodniczącego PKPG z 14.V.53 r. w sprawie ograniczenia używania ołowiu do uszczelniania połączeń rur wodociągowych;

poz. 562 okólnik Ministra Finansów z 11.V.53 r. w przedmiocie wykładni przepisu § 5 rozporządzenia w sprawie wykonania ustawy dewizowej.

W Nr 50 z 24.V.53 r. poz. 567 zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego z 5.V.53 r. w sprawie egzaminów dyplomowych na I stopniu studiów na wszystkich wydziałach uniwersytetów oprócz wydziałów rolnych, weterynaryjnego i leśnego.

W Nr 51 z 29.V.53 r. poz. 577 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 22.IV.53 r. w sprawie ustalenia wykazu biur projektowych upoważnionych do zatwierdzania podstawowych projektów budowlanych w zakresie budownictwa ogólnego;

poz. 578 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 15.V.53 r. zmieniające zarządzenie z dnia 19 lipca 1951 r. w sprawie dostaw robót i usług na rzecz Skarbu Państwa oraz niektórych kategorii osób prawnych.

W Nr 52 z 30.V.53 r. poz. 582 uchwałę Prezydium Rządu nr 352 z 13.V.53 r. w sprawie organizacji zarządów zaopatrzenia robotniczego poz. 584 zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z 14.V.53 r. w sprawie organizowania szkół przodownictwa pracy i zasad wynagradzania pracowników szkolących robotników w tych szkołach;

poz. 585 zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. z 18.V. 53 r. w sprawie zagospodarowania zbędnych maszyn biurowych;

poz. 587 zarządzenie Ministra Finansów z 8.IV.53 r. w sprawie zasad ewidencji materiałów, towarów i wyrobów w uspołecznionych przedsiębiorstwach i zakładach;

poz. 588 zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego z 5.V. 53 r. w sprawie warunków zakończenia studiów II stopnia na wydziałach prawa uniwersytetów w 1953 r.

W Nr 53 z 5.VI.53 r. poz. 592 uchwałę Rady Ministrów Nr 325 z 29.IV.53 r. w sprawie zasad i trybu wykonywania budżetu państwa;

poz. 594 zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego z 25. V.53 r. w sprawie zwinięcia studiów przygotowawczych w niektórych szkołach wyższych.

KOMUNIKAT II

Wydane zostały, a nie są ogłoszone w Dzieniku Urzędowym następujące akty normatywne:

Zarządzenie Ministra Nr 125
z 2.VI.53 r. L .dz. GM/3 956/53 w sprawie utworzenia ogólnej hali maszyn i premiowania maszynistek w Ministerstwie Budownictwa Miast i Osiedli.

Zarządzenie Ministra Nr 126
z 30.V.53 r. L. dz. GM/3/320/53 w sprawie uprawnień oraz zakresu i trybu działania Pełnomocnika Ministra Budownictwa Miast i Osiedli do spraw związanych z budową Placu Józefa Stalina i ulic wlotowych.

Zarządzenie Ministra Nr 127
z 6.VI.53 r. L. dz. D.VII/6/5876/53 zmieniające zarządzenie Nr 29 z 21.II.52 r. w sprawie powołania w Ministerstwie Budownictwa Miast i Osiedli zespołu do spraw opracowywania jednolitych norm kosztorysowych.

Zarządzenie Ministra Nr 131
z 12.VI.53 r. L. dz. D.II/2/1020/53 w sprawie budowy miasta Nowa Huta.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 49
z 1.VI.53 r. L. dz. D.VII/I/5166/53 w sprawie wprowadzenia wytycznych o szczególnie dokładnym przygotowaniu i usprawnienieniu organizacji robót w okresie wprowadzenia w życie nowych norm i stawek jednostkowych w wykonawstwie budowlano-montażowym.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 50
z 2.VI.53 r. L dz. D.XIII/D/6302/53 w sprawie instruktażu w zakresie taryfikatora i katalogu norm i cen jednostkowych.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 51
z 2.VI.53 r. L. dz. D.XIII/3/6308/53 w sprawie wykładni przepisów, wprowadzających taryfikator kwalifikacyjny oraz katalog norm i stawek jednostkowych.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 52
z 2.VI.53 r. L. dz. D.XIII/6/53 w sprawie opracowywania programów wzorcowych szkolenia wewnątrzwarsztatowego.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 53
z 12.VI.53 r. L .dz. D.XIII/D 6514/53 w sprawie wprowadzenia w życie taryfowego systemu płac w budownictwie.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 54
z 12.VI.53 r. L. dz. D.XIII/3/6523/53 w sprawie wykładni przepisów pisma okólnego Nr 1 z 7.I.53 r. dotyczącego zasad zaszeregowania i wynagradzania pracowników zatrudnionych w komórkach personalnych.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Plac Dzierżyńskiego 3/5.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli — prenumerata roczna — 36 zł. Cena pojedynczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski Warszawa Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 373 — 412 — 18 część 25, dział 5, rozdział 17 wpływy z wydawnictw. —

Cena 2 zł 75 gr.

ODBIORCA: **Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.**

Druk. Akcydens., W-wa, Tamka 3. 4.000. Zam. 1462 z dn. 22.VI.53 r. Podpisano do druku 12.VII.53 r. Druk ukończono 14.VII.53 r. Objętość 1¼ ark druku. Pap. druk. sat. kl. VII, A1/60 g. 4-B-16879.

Bibl. Jag.